

KURJER ZAGŁĘBIA

Zarząd Rady Rzemieśniczej w Będzinie

zawiadamia przedstawicieli wszystkich zawodów, iż na intencję otwarcia Rady odbędzie się

nabożeństwo w dniu 23 września o godzinie 9-ej rano
w tutejszym kościele.

Otwarcie w ochronie na Górze Zamkowej
o godzinie 11-ej rano.

1876

Jak się realizuje „Patent wrześniowy”.

Nowa formacja rządu polskiego czyli t. zw. „budowapaństwa” według wskazań Patentu wrześniowego mocarstw centralnych jest już w pełnym biegu. Zapewnia o tem kompetentny organ p. Adama Napieralskiego na podstawie wywiadu z p. Ludomirem Grendyszyńskim członkiem b. T. R. S. a obecnie zajmującym czynne stanowisko w t. zw. „Komisji przejściowej”, będącej łącznikiem między dawną, a nową formacją przyszedłego rządu.

Według oświadczenia p. Grendyszyńskiego: „Patenty mocarstw centralnych odpowiadają w zupełności postulatam b. T. R. S., a nawet jak dalej wyjaśnia „zakreśliły one ramy szersze od tych jakie były w naszym projekcie”.

O składzie osobowym Rady regencyjnej p. Grendyszyński nie wspomina, natomiast informuje dość szczegółowo o przyszłej Radzie Stanu nadmieniając że organ ów „jakkolwiek w czasie wojny nie może być powołany na zasadzie wyborów powszechnych, bezpośrednich, mimo to Rada Stanu będzie reprezentowała wszystkie kierunki i poglądy”. Dodaje wprawdzie, że trudno będzie ustosunkować przedstawicielstwo różnych stronnictw, bo: „nie można w tej sprawie postępować ze ścisłością aptekarską, w wyborze przedstawicieli wyobrażających różne kierunki”. Według opinii p. Grendyszyńskiego, sprawa wyborów nowych członków Rady Stanu, jest tem ważniejsza, ponieważ: „potrzeba będzie nie wybitnych polityków i mówców parlamentarnych, ile raczej ludzi zdolnych, którzyby nie tracili czasu na rozprawy retoryczne, lecz pisali ustawy prawodawcze”. Liczba członków nowej Rady Stanu miała się ograniczyć do pięćdziesięciu, ale —

wyjaśnia p. Grendyszyński: „wobec ram zakreślonych w Patentie wrześniowym, okaże się potrzeba powołania stu, a może 120-u członków”.

Zapytany: co będzie z twoim rzeniem armii polskiej, p. Grendyszyński tak odpowiedział: „Ja osobiście wyobrażam sobie dalszy przebieg sprawy wojskowej w sposób następujący. Rada Stanu uchwali przez rząd polski projekt ustawy o obowiązkowej służbie wojskowej. Dopiero wówczas w momencie, który uzna za stosowny do skorzystania z tej ustawy, rozstrzygnie, które roczniki powołać pod broń wypadnie, sposobem rekrutacji przymusowej”.

Z dalszej relacji dowiadujemy się że w skład t. zw. Komisji przejściowej wchodzi pp. b. wice-marszałek Mikułowski, Pomorski (jako przewodniczący), dyrektor departamentu sprawiedliwości Bukowicki, dyr. dep. skarbu Natansohn, dyr. dep. pracy inż. Kaczorowski, Ludwik Górski i Ludomir Grendyszyński jako sekretarz generalny. Komisja przejściowa miała już dotychczas kilka posiedzeń urzędowych z udziałem komisarzy władz okupacyjnych a nadto odbywa narady poufne, na które otrzymują zaproszenia i obecni w Warszawie członkowie b. Tymczasowej Rady Stanu.

Nadmieniamy jeszcze, że wywiadowca „Godziny Polskiej” zwrócił się również po „interview” dziennikarski do bawiącego chwilowo w Warszawie znanego pośla mecenasa Trampczyńskiego, z Poznania, który jednak oznajmił że „odmawia wszystkim dziennikarzom tak polskim, jak niemieckim wynurzeń swoich poglądów na sprawy narodowe”.

R. K. Z.

Z widowni Wydarzeń.

Prądy pokojowe.

BERLIN, 21 września, (BTW.). Dzienniki poranne donoszą, że oprócz Hiszpanji i rząd holenderski chce wystąpić z poparciem usiłowań pokojowych Papieża.

W ten sposób — według prasy szwajcarskiej — wypełniłaby się stanowcza wola królowej Wilhelminy.

BUDAPESZT. Pralat papieski, ks. Aleksander Gieswein, wybrany do komisji międzynarodowej dla trwałego pokoju oświadczył, że udaje się z przedstawicielem Węgier hr. Michałem Karolyi na kongres do Berna, gdzie omawiana będzie sprawa wszczęcia rokowań pokojowych. Poruszona też będzie sprawa propozycji biskupa węgierskiego Frankoyego co do urządzenia zjazdu delegatów Austro-Węgier, Niemiec, Anglii, Francji i Ameryki, po trzech od każdego państwa, pod przewodnictwem przedstawiciela Watykanu. Anglię reprezentowałby poseł Dickinson. Nadto posiadałaby swych przedstawicieli Szwecja, Norwegia, Holandia, Hiszpanja i Szwajcaria.

HAGA. „Algemeen Handelsblad” donosi, że Liga pokoju w Stanach Zjednoczonych liczy już 3 miliony członków.

Papież a Belgja.

BERLIN (BTW.). Z Zurychu donoszą do „Vossische Zeitung”: Z dobrze, jak się zdaje, poinformowanego źródła donoszą do „Baseler Nachrichten”, że Papież zamierza, po otrzymaniu odpowiedzi niemieckiej, zapytać Belgię, czy gotowość Niemiec rozpocząć rokowań, na podstawach wyrażonych w tej odpowiedzi, tyczy się też Belgii. Odpowiedź Berlina brzmieć będzie potakująco.

Wilson i Papież.

Według gazety angielskiej „Daily Mail”, nastąpiła pomiędzy Papieżem i Wilsonem żywa wymiana zdań na temat przyszłego pokoju. Szczegóły nie są jeszcze znane, lecz to jest pewne, iż stanowisko obecne Wilsona spotkało się ze zgodą Papieża, który jest z dotychczasowej wymiany zdań zadowolony. W otoczeniu Papieża sądzą, że w najbliższym chyba już czasie przedsięwzięte zostaną ważne kroki w celu przyspieszenia akcji pokojowej.

Ofensywa jesionna.

BERLIN. Z Zurychu donoszą: Według wiadomości, otrzymanych przez „Journal de Genève” z Rzymu, wojskowa konferencja koalicji w Paryżu która ma się zebrać w czasie najbliższym, uchwali program ofensywy jesiennej. Prawdopodobnie uchwalone będzie osiągnięcie decyzji przedewszystkiem na froncie włoskim.

Umowa japońsko-amerykańska.

BERLIN. Korespondent „Berliner Tageblattu” donosi z Genewy pod datą 19 b. m.: Paryski „Matin” dowiaduje się z Petersburga, że Stany Zjednoczone zawarły z Japonją traktat, określający pomoc, którą oba te mocarstwa mają udzielić Rosji. Pierwsze kroki rządów powyższych skierowane będą ku organizacji komunikacji kolejowej i aprowizacji Rosji za pośrednictwem Japonji.

Wykradzione depesze.

BERLIN, (BTW.) — Jak donosi Kólnich Ztg. biuro telegraficzne w Malmö otrzymało depeszę z Chicago że, według dziennika tamtejszego Tribune, amerykański departament stanu posiada jeszcze 70 depesz wykradzonych, które wysłane były do Berlina za pośrednictwem posła szwedzkiego.

Zakaz przesyłania depesz.

KONSTANTYNOPOL. (WAT.). Tutejsze poselstwo szwedzkie, które opiekuje się bardzo rozległymi interesami poddańców amerykańskich w Turcji otrzymało rozkaz od rządu szwedzkiego nie przesyłania na przyszłość do Ameryki żadnych depesz cyfrowanych.

Wrzenie we Włoszech.

WIEN, 21-go września (WAT.). W sprawie ostatnich rozruchów we Włoszech „Politische Korrespondenz” dowiaduje się co następuje:

We Włoszech przygotowują się decydujące wydarzenia, które będą miały następstwa pierwszorzędnej wagi i to już w czasie najbliższym. Nie pozostanie to, oczywiście, bez wpływu i na bieg wydarzeń w całej kapitalistycznej Europie.

Przewóz wojska.

LUGANO, (WAT.). Ostatnie zamknięcie granicy włoskiej miało na celu nie tylko przeszkodzenie przedostawaniu się wiadomości o zaburzeniach, lecz również ukrycie przesyłki francuskich i angielskich transportów wojskowych do Włoch.

W Rosji.

Rosja a konwencja londyńska.

SZTOKHOLM, 21-go września. „Nowoje Wremia” pisze: „Doniesienie, że rząd prowizoryczny przystąpił do konwencji londyńskiej w sprawie niezawierania pokoju oddzielnego, jest nieprawdziwe.

Na posiedzeniu Rady robotników i żołnierzy w dniu 15-go września, Czcheidze oświadczył z upoważnienia Kierenskiego, że rząd rosyjski nie poczynił żadnych zobowiązań co do pokoju oddzielnego i wogóle nie zawarł żadnych tajnych umów ze sprzymierzeńcami, czy to charakteru wojskowego, czy też politycznego.

Rozłam w Radzie robotników.

SZTOKHOLM (BTW.). W Związku z uchwałą posiedzenia plenarnego Rady robotników i żołnierzy, żądającą przekazania wspomnianej Radzie władzy, całe jej prezydium podało się do dymisji. Ustąpili zatem: prezes Czcheidze, wiceprezes Anisimow, Goedad (?), Skobielew, Ceretelli i Czernow. Wybory nowego prezydium odbędą się na najbliższym posiedzeniu.

Masowe aresztowania.

SZTOKHOLM. „Dień” donosi, iż w rozmaitych miastach Mołdawji, szczególnie zaś w Jassach dokonano ostatnimi dniami masowych aresztowań, które noszą charakter sensacyjny.

Podobno stoją one w związku z wykryciem szeroko rozgąłęzionego sprzyśnięcia, mającego na celu zawarcie odrębnego pokoju z państwami centrl. i nemi.

W sprawę tę zamieszani są najwv-

bitniejsi kupcy, przemysłowcy i właściciele rolni.

Rosyjskie władze wykonawcze otrzymały zawiadomienie, że wiele osób, podejrzanych o zdradę stanu, zbiegło do Rosji.

Proces Suchomlinowa.

SZTOKHOLM, (WAT.). Na rozprawie sądowej w procesie Suchomlinowa, a mianowicie przy ostatnim słowie oskarżonego, wydarzyło się bardzo przykre zajście. Nagle zaczęły się sypać szyby w oknach sali posiedzeń, powybijane kamieniami, rzucanymi przez tłum. Manifestanci, pomiędzy którymi było też dużo żołnierzy, domagali się stanowczo wydania im do rąk oskarżonego, gdyż proces trwa już zbyt długo. Chcąc uchronić Suchomlinowa od aktów gwałtu ze strony wzburzonego tłumu, musiano odwieźć go niezwłocznie do twierdzy Petropawłowskiej.

Pożar zakładów Putiłowskich

GENEWA (BTW.). „Petit Journal” dowiadyuje się z Petersburga, że w zakładach Putiłowskich wybuchł ponownie pożar, który poczynił okropnie szkody. Większa część zakładów uległa zniszczeniu, szkody wynoszą 8 milionów rubli. Wszelkie roboty ustały. Istnieje przypuszczenie, że pożar wybuchł wskutek podpalenia.

Z dnia na dzień.

* **Otwarcie wyższych uczelni.** Sprawa otwarcia wyższych uczelni została już ostatecznie rozstrzygnięta w sensie twierdzącym. Otwarcie zarówno Uniwersytetu, jak i Politechniki, nastąpi mniej więcej w normalnym terminie. Wiadomość podana przez jedno z pism o przenoszeniu się gremjalnym studentów Uniwersytetu i Politechniki zagranicę i na inne uczelnie, zwłaszcza t. zw. „Wolną wszechnicę polską”, całkowicie nie odpowiada rzeczywistości. Procent studentów, opuszczających Uniwersytet i Politechnikę, nie sięga nawet 3.

* **Więści ze Szczypiorny.** Do Warszawy nadeszły następujące informacje z obozu internowanych w Szczypiornie: Internowanych jest obecnie 3109 żołnierzy. Zwolnionych zostało zupełnie 16, urlopowanych czasowo 6, w szpitalu jest dwudziestu kilku, zmarło 4, z tych 1 na absces, 3 na dysenterję. Na poprawę wiktury otrzymują z funduszu Rady Stanu 1500 mk. dziennie. Jednak fundusze te są na wyczerpaniu.

* **Obrady centrum.** Zakńczyły się obrady „Centrum narodowego”. Jak donosi organ tego stronnictwa „Głos”, najważniejszym momentem było wysłuchanie hr. Ronikiera, który przyjechał z Berlina. Z uchwał po zieto między innymi, aby zarówno Rada Regencyjna wraz z Radą Stanu jak i gabinet ministrów były zdecydowanie aktywistyczne, aby trwając konsekwentnie przy swoim programie, podtrzymywać tę przymierz politycznego z mocarstwami środkowymi, aby legiony wróciły do Królestwa i stanowiły podstawę — kadry dla formowania polskiej regularnej armii na zasadach poboru. Centrum uważa za niezwłoczne utworzenie armii polskiej, gotowej do akcji, czynnej dla poparcia i zdecydowania sprawy granic wschodnich w myśl narodowych postulatów polskich.

* **Zmiany w administracji niemieckiej.** D. W. Ztg. donosi między innymi, że kierownikiem Wydziału górniczego niemieckiej Administracji Centralnej został królewski inspektor górniczy, rotmistrz rezerwy i dr. inż. Hilgenstock. Pozatem mianowany został dr. Knapowski cenzorem Wydziału prasowego w Warszawie.

* **Główne wygrane 2-giej klasy Loterii Rady Głównej Opiekuńczej** padły u następujących kolektorów w Warszawie: 35000 na Nr. 23869 u p. M. Kwiatkowskiej (Zielna 11), 15000 na Nr. 3434 u p. Ed. Sutorowskiego (Elektoralna 11), 10000 na Nr. 7473 u p. M. Pomarańskiej, w sklepie Stow. Merkury (Kredytowa 16), 4000 na Nr. 14998 u p. St. Górskiego (Al. Jerolimskie

37), 4000 na Nr. 31326 u p. W. Gąsiorowskiego w Łodzi.

* **Nowy kurs rubla.** Stosownie do rozporządzenia naczelnego wodza armii pod zaborem austriackim kurs rubla ustanowiony został na 2 korony 60 hal. Tem samym dotychczasowy kurs 2 kor. 70 hal. za jednego rubla stracił moc obowiązującą.

Z Sosnowca

Dnia 22 IX

Nabożeństwa.

Jutro porządek nabożeństw w świątecznym kościele parafialnym będzie następujący: Msza św. o godz. 6 i o 8 i 9 rano. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o 3 i pół po południu

— **Z karty żałobnej.** W dniu 19 b. m. zmarł w naszym mieście przemysłowiec i obywatel ś. p. Ignacy Ciesielski. Prawy żywot i uczciwa długoletnia praca zjednały zmarłemu powszechne poważanie wśród miejscowej ludności. Przeto zasmuconej zgonem rodzinie współczuje szersze grono osób naszego społeczeństwa.

W Piotrkowie zmarła ś. p. Emilja z Sorów Netzel wdowa po ś. p. Juliuszu obywatelu ziemskim pow. brzezińskiego. Urodzona w Łduńskiej Woli kształciła się w dawnym klasztorze pp. Dominikanek w Piotrkowie i po wyjściu za mąż przez lat 40 była obywatelką ziemską w Zawadzie pod Tomaszowem Rawskim, lubiana i ceniona przez okoliczny lud wiejski i sąsiadów. Straciwszy z początkiem szalejącej obecnie wojny najprzód męża, a przed pół rokiem za ledwie córkę, zmarła w naszym mieście ś. p. Emilję z Netzlów Płocka, złożona chorobą ciężką oddała Bogu życie, przeżywszy lat 72. Cześć Jej pamięci!

— **Polski Związek zawodowy robotników przemysłu górniczego** urządził w niedzielę dnia 23 września r. b. w lokalu Związku na Pogoni (ul. Marjańska Nr. 1) o godzinie 3 po południu zebranie delegatów z kopalni i zarządów filjalnych z poborcami. Na zebraniu mogą być obecni członkowie Związku, życzący sobie w niem wziąć udział. Porządek obrad: 1) Wybór prezydium; 2) Sprawozdanie z kopalni; 3) Sprawy żywnościowe i ceny artykułów; 4) Wewnętrzne sprawy Związku i oddziałów; 5) Interpelacje i wnioski. Członków naszych prosimy o przyniesienie wyciągów z wydawanej żywności z cenami pobieranymi za sierpień i wrzesień r. b.

— **Zebranie drukarzy.** Jutro, w niedzielę, o godzinie 2 ej po południu u p. Rudzkiego w (tymczasowym lokalu Związku) ul. Starososnowiecka Nr. 60 odbędzie się ogólne zebranie drukarzy i pracowników pokrewnych zawodów. Z powodu omawiania nader ważnych spraw pożądanym jest jak najliczniejsze przybycie osób zainteresowanych.

— **Odczyt red. J. Hempla.** Jutro, w niedzielę, o godz. 3 popoł. w sali Domu Ludowego na kop. „Saturn” w Czoladzi odbędzie się odczyt redaktora J. Hempla p. t. „Cele i zadania Stow. Spożywczych”. Ze względu na interesującą treść odczytu, przypuszczamy należy, iż sala Domu Ludowego będzie doszczętnie wypełniona.

— **Pensje dla urzędników rosyjskich.** Królewsko hiszpańskie poselstwo w Wiedniu wzywa wszystkich rosyjskich poddanych, którzy do 1 lipca 1916 r. mieli prawo pobierania pensji, o łaskawą nadesłanie następujących dokumentów: 1) świadectwa życia, 2) potwierdzenia, że nie utracili prawa pobierania pensji. Do tego należy dodać datę i numer książeczki pensyjnej, oraz obecny dokładny adres.

Powższe poselstwo prześle dokumenty do zarządu rosyjskiego i postanowienie tegoż, ewentualnie kwotę pensyjną, nadesłane pod wskazanym adresem petenta.

— **Ostatni występ p. Lubicz-Sarnowskiej.** Jutro, w niedzielę, w teatrze Żimowym odbędzie się ostatni występ p. Lubicz-Sarnowskiej w wesołej komedji Victora p. t. „Koteczka”.

— **Teatr Ludowy.** Sztuki: „Ogniem i mieczem” i „Gwiazda Syberji”, wystawione w teatrze Ludowym przy ul. Kościelnej, cieszyły się wielkim powodzeniem. Spodziewać się należy, że i

„Karpaccy górale” nie doznają zawodu ze strony publiczności.

Dyrekcja teatru zawiadamia, że przedstawienie inauguracyjne, które miało się odbyć w ubiegłą sobotę zostało odłożone do dnia obchodu setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki. W dniu tym wykonana będzie piękna sztuka patriotyczna p. t. „Kościuszko pod Racławicami”.

— **„Kino-Oaza”.** W sobotę i niedzielę wstrząsający 5 aktowy dramat „Tajemnice Moskwy” w wykonaniu wybitnych artystów scen rosyjskich p. Czernowa w roli księżny Dubowskiej, p. Ugrymow w roli księcia Dolskiego. Szczegóły w ogłoszeniu.

— **Z targu na Pogoni.** Kartofle podczas ostatniego targu cokolwiek stanęły za 1 pud płacono 6 mk. Marchew od 20 fen. do 25 za 1 funt, buraki czerwone od 25—30 fen. za funt, gruszki 80 fen., śliwki 70 fen., pomidory 80 fen. za funt.

— **Kasztany kwitną.** W dniu dzisiejszym przyniesiono nam do Redakcji gałązkę kwitnącego kasztanu, jako niezwykle curiosum. W czasie cieplej jesieni wypadki ponownego kwitnienia drzew zachodzą dość często. Trzy tygodnie temu pokazywano nam gałązki kwitnącej akacji.

Marja Puczyńska

z Sosnowca ul. Czyta Nr. 5, zawiadamia swoich rodziców Saturnię i Jana Puczyńskich ostatnio zamieszkałych w Kowlu ul. Starc foksalna, że jest zdrowa i prosi o podanie adresu. Ktoby cokolwiek wiedział, gdzie przebywają wzmiankowane osoby uprasza się o powiadomienie pod powyższym adresem. Inne pisma uprzejmie uprasza się o przedruk niniejszego. 1904

Na dobre.

Nie brak nam w dzisiejszych krytycznych czasach różnego pokroju filantropów. W szeregu wojennych dobroczyńców poczesne miejsce wypada zarezerwować i dla pani X. żony znanego w naszym mieście przemysłowca, który cudzą pracą, a własnym rozumem doszedł do znacznej fortuny. Dobranej parze małżeńskiej nic by do szczęścia nie brakowało, gdyby nie pewne ale... Państwo X, nie mają dzieci. Smutnie i monotonicznie płyną szare dni żywota, gdy szczerbiot dziecięcy nie rozpromienia ponurej atmosfery jesieni. Jednakże z biegiem czasu pani X. pogodziła się z losem, znajdując ujście dla miłości macierzyńskiej w kierunku filantropijnym... Wzięła na wychowanie dwa foksterjerki: Cytrę i Filusia. Rozumne i miłe stworzonka otoczyła pieczołowitością, o jakiej się nie śniło nawet żadnemu prezesowi Towarzystwa opieki nad zwierzętami. Codziennie skrzętna gospodyni przyrządzała dla swych faworytów wykwinne i smakowite potrawy, nie licując zgola ani z obecną dozą, ani z psią kondycją. Sprawiała im wygodne łóżeczka, ciepłe pluszowe okrycia, kosztowne obroże z dzwoneczkami — słowem dbała o nie więcej, niż niejedna matka o własne dzieci. Wprawdzie złośliwe sąsiadki szarpały językami dobrą sławę psiej karmicielki — że zamiast wziąć na wychowanie ubogą sierotę, woli opiekować się psami. Ale, wiadomo, że ludziom nikt nie dogodzi.

W ciche wieczorne godziny, gdy na niebie zapłoną gwiazdy, a w sali jadalnej elektryczne lampjony pani X. ma zwyczaj siadania w głębi pluszowej kanapy, by chwil kilka przepędzić na czułych pieszczołach z psami. Wówczas twarz jej opromienia niewysłowiona błogość. Gładząc ciepłą dlonią polyskujące futerko Cytry, psia opiekunka zazwyczaj półgłosem monologuje:

— **Pieseczki kochane,** jakie wy biedneli Niki o was nie pamięta. Żli ludzie kopią... policja każe płacić podatki... niegrzeczne dzieci kamieniami biją.

Ale najgorszy to ten brzybki oprawca, co łapie pieski na stryczek i potem sprzedaje rzeźnikom na kielbaski!.. Prawa, Filus!..

— **Hau, hau!** — zaszczeka Filut na znak potwierdzenia mądrych tyrad swej dobrodziei.

— **Oryginalna sielanka! Nieprawdaż?..** Ale Bogu składamy dzięki, że podobnych filantropów mamy niewiele w dzisiejszych czasach, a i te, które są, kwalifikują się bezwarunkowo do... domu zdrowia dla zwrotniałych na ciele i umyśle.

B.

Z Będzina.

Uroczystość rzemieślników.

Jutro w niedzielę zjednoczenie naszych cechów i rzemieślników będzie obchodzone piękną uroczystością. Starodawnym zwyczajem w kościele Ojców i przed ołtarzem Ojców ze sztandarami w twardej spracowanych dloniach staną rzemieślnicy na czele z Radą zjednoczonych cechów, aby związek swój błogosławieństwem Pana uświęcić i prace swe w Imię Boże rozpocząć. Nabożeństwo ma się rozpocząć o godz. 9-ej rano w Będzińskim kościele parafialnym, po czym o godz. 11 rano na Górze Zamkowej nastąpi akt otwarcia działalności nowej instytucji.

Na uroczystość tę zaproszone są wszystkie nasze instytucje, na które nie omieszkają one wysłać swych przedstawicieli.

Uznaniem wielkim i życzliwością otoczy także społeczeństwo Zagłębia te zaczątki rzemieślnika polskiego, który z własnej inicjatywy i własnymi siłami dąży do podniesienia fachowej kultury w kraju, aby przywrócić starodawne znaczenie i chwałę pracy polskiej i polskiemu rękodzielnikowi.

+ **W sprawie obchodu Kościuszkowskiego.** Rada m. Będzina prosi nas o zamieszczenie następującego zawiadomienia: „Pragnąc na równi z innymi miastami uczcić pamięć Największego Bohatera Polski w 100 letnią rocznicę Jego zgonu, Rada miejska m. Będzina na posiedzeniu w dn. 6 b. m. wybrała komisję, której zadaniem ma być porozumienie się z wszystkimi instytucjami miejscowymi w celu wspólnego omówienia wszelkich projektów odośnego programu. Posiedzenie komisji odbędzie się w poniedziałek 24 września r. b. o godz. 8 ej wiecz. w sali posiedzeń Magistratu. Jako przedmiot obrad służyć będą wnioski Rady miejskiej, znane ze sprawozdania z posiedzenia Rady miejskiej z dnia 6 b. m. jakoteż wszelkie inne wnioski, mogące wpłynąć ze strony przedstawicieli instytucji miejscowych.

+ **Żyto do siewu.** Tutejsze kółko rolnicze przyjmuje zapisy właścicieli gruntów, którzy nie posiadają żyta do zasiewu, w lokalu stowarzyszenia właścicieli nieruchomości przy ul. Modrzejowskiej Nr. 42, od godziny 2 do 3 po południu.

+ **O ochronę drzewek.** Niektóre ulice przed kilkoma laty zostały obsadzone drzewkami. Niestety w czasie wojny municypalność nasza mało dba o roślinność miejską. To też cały szereg drzewek zmarł i o ile to zaniedbanie potrwa w dalszym ciągu to wkrótce z drzewek nie pozostanie ani śladu.

+ **Na cel dobroczynny.** Straż ogniowa ochotnicza w niedzielę dnia 30 września urządzi na Górze Zamkowej zabawę, dochód z której przeznaczony na pomoc materialną dla biednej rodziny po strażaku ś. p. Ludwiku Stefańskim który przed paru miesiącami zginał śmiercią tragiczną przy odbywaniu ćwiczeń strażackich.

+ **Stan zdrowotności.** W czasie od 3 do 8 września, podług danych urzędowych, ilość zarażenię epidemicz-

nych przedstawia się następująco: gruźlica płuc i gardła dwa wypadki śmiertelne, biegunki jedenaście, z których jeden śmiertelny i tyfusu brzuszkiego siedm zasłabnięć.

+ Dłaczego drożeją owoce? W zeszłym tygodniu przed świętami żydowskimi funt sliwek kosztował 38 fenigów, obecnie jest ich niewiele i za funt daje się od 54 do 65 fenigów; właściciele straganów Starego Rynku gdzie miejsce to jest specjalną giełdą śliwkową, wyjaśniają iż ceny wzrosły skutkiem wielkich zapotrzebowań owoców dla zagranicy.

Z Czeladzi.

Zabawa na bezdomne dzieci, która odbyć się miała w niedzielę zeszłą, odłożona została na jutro 23 po południu. Zabawa odbędzie się w parku miejscowym, w razie niepogody w szkole.

Prawdziwe oblicze sjonizmu.

Lwowskie „Ukraińskie słowo” ogłasza pod tytułem „Podłość, czy głupota” następujący fakt:

Kahał lwowski postanowił wziąć udział w powitaniu wracającego metropolity Szeptyckiego, poprzednio jednak powziął zaprotokółowaną uchwałę aby przez osobną deputację zapytać w rzym-katol. konsystorzu, czy i jak ma się dokonać ten akt powitania ze strony żydowskiego kahału.

Z powodu tej uchwały wystąpił lwowski sjonistyczny „Tagblatt” z dnia 6 września z gwałtownym artykułem przeciw kahalowi i jego prezesowi i zażądał reasumcji odnośnej uchwały jako serwilistycznej wobec Polaków. Powyższe żądanie poparli następnie sjonisci lwowscy pod wodzą posła Razisa w sposób „energiczny”. „poważnie grożąc”, w następstwie czego kahał uchwałę, polecającą zaciągnięcie opinii rzymsko katolickiego konsystorza, rzeczywiście reasumował.

Wspomniany sjonistyczny „Tagblatt” argumentując konieczność tej reasumcji pisał między innymi, iż „Rusini nie powinni mieć za złe narodowi żydowskiemu, że na jego czele stoja reprezentanci, opowiadający się po stronie wrogów narodu ruskiego (to jest strony Polaków). Naród żydowski, pisze sjonistyczny „Tagblatt” walczy w Galicji tak samo jak naród ruski od szeregu lat o swoje prawa i poczuwa się do łączności i sympatii z tymże narodem ruskim. Z tego też powodu witają żydzi powrót metropolity Szeptyckiego jako popiecznika dążeń narodo-wo żydowskich (sjonistycznych).

Tak osądzają sjonisci działalność metropolity Szeptyckiego potomka rodziny Fredrów.

Z kraju.

Nowe Seminarjum dla nauczycieli. Rok szkolny w Seminarjum dla nauczycieli ludowych w Częstochowie rozpocznie się 1 go października. W ciągu września przyjmowane będą nadal zapisy na kurs I i II-gi, kandydaci winni się zgłaszać możliwie najprędzej gdyż liczba miejsc jest ograniczona. Egzamin w drugim terminie odbędzie się dn. 28 września.

Przeciw spekulacji rublami. Do prezydium Rady miejskiej w Warszawie wpłynął nagły wniosek w sprawie rubli dziurawych. Wnioskodawcy żądają, aby Rada miejska powzięła odpowiednią opinię miarodajną jakie ruble są datne do obiegu. Aby uchwalono oddawanie pod sąd spekulantów rublami i wreszcie, aby wydano do ludności odezwę z wyjaśnieniem, jakie szkody przynosi spekulacja rublami i nieprzyjmowanie tych, które posiadają wartość obiegową, i nie są nawpół uszkodzone.

1000 dzieci warszawskich do Szwajcarii. Na skutek usilnych starań R. G. O. za pośrednictwem jej delegata do Szwajcarii p. W. Janasza, władze szwajcarskie udzieliły pozwolenia na pobyt 1000 dzieci warszawskich w Szwajcarii do końca wojny. Poważne koszty utrzymania ich pokryje jedna z zagranicznych instytucji dobroczynnych R. G. O. zamierza wobec tego wysłać

ową partię dzieci w wieku od lat 13—14, łącznie z kilkoma paniami, które będą mogły w znakomitych zakładach wychowawczych szwajcarskich nauczyć się dokładnie ochroniarstwa i metody freblowskiej.

Konie holenderskie dla Galicji. Krajowa Centrala odbudowy ma otrzymać niebawm około 600 sztuk koni, pochodzenia holenderskiego, które przeznacza do robót rolnych w nowo odzyskanych powiatach wchodzącej części kraju.

„Djabły” pod Piasecznem. W okolicy Piaseczna pod Warszawą opowiadają co następuje. Przez jakiś czas na drogach w lesie, wieczorem pojawiali się dwaj „djabły”, którzy straszili ludzi a zwłaszcza kobiety. Nieraz rzucali się na uciekających, odbierali im różne rzeczy siła, albo zabierali przedmioty porzucone w strachu przez uciekających. Nareszcie znalazł się odważny człowiek, szewc który stoczył walkę „z djabłem” i zdarł z nich skóry. Wtedy okazało się, że są to dwaj nieskańcy miejscowi, którzy ubierali się w skóry krowie, by w ten sposób straszyc i napadać na ludzi. Szewc — jak opowiadają dalej — ma otrzymać od władz za odwagę 200 marek nagrody i przepustkę na żywność. Obydwoh „djabłów” aresztowano.

Niezwykła loteria.

O loterii, jaka niedawno odbyła się w pałacu senatu w Warszawie, a rozstrzygająca, którzy mężczyźni mają pierwszeństwo do walki przeciw Niemcom na ziemi francuskiej, prasa zagraniczna otrzymała nowe szczegóły

W szklanym kole leżało 10 500 rubloników. O godz. 10 rano minister wojny Baker z zawiązanymi oczami, po krótkiej przemowie wyciągnął pierwszy los. Nosił on numer 288 co znaczy, że wszyscy ci mężczyźni w różnych okolicach stanów, n szący ten numer, z z chwilą tą stali się rekrutami.

Drugi los ciągnął również z zawiązanymi oczyma senator Chamberlain, po nim członkowie kongresu i wyżsi oficerowie. Z początku wyciągano siedem do ośmiu losów na minutę, potem jednak tempo wzrosło do 10, a nawet 15 losów na minutę.

O godz. 2 i pół po północy ostatni los Nr. 3217 wyciągnął dyrektor Clowder, który był zarazem kierownikiem niezwyklej loterii.

I to równouprawnienie.

Żołędzie, kaszany
Podnoszą się w cenie.
Bo służyć dziś mają
Ludziom za jedzenie.
Takie to przemiany
Wojna robi w modzie:
Ludziom to dziś służy,
Co dawną trzodzie.
Jeśli się tak więcej.
Kwestji poprzemienia,
Dojdziemy po szczytu...
Równouprawnienia.

Laeh.

Jeśli binokle potłuczone to zmarnowanie zbyt cenne

gdyż szybko i tanio naprawia wszelkie uszkodzenia binokli i okularów

SPECJALISTA

OPTYK-MECHANIK

J. Manela w Sosnowcu

ul. MODRZEJOWSKA nr. 1.

Bogaty wybór opravek znanej marki

„KOSMA”

Dobieranie szkieł ściśle pg. recept lekarskich.

REPARACJE - NA POCZEKANIU.

Własnym wynalazkiem sklepjam oprawki i kłamy do włosów.

ś. p.
EDZIO SZTAJER

Uczeń 4 kl. szkoły Realnej w Sielcu

ukochany syn Feliksa i Marji z Nowaków

Opatrzony św. Sakramentami, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu dn. 21 września 1917 r., przeżywszy lat 14.

Eksportacja z domu własnego przy ul. Modrzejowskiej Nr. 1 na Środuli, do kościoła parafjalnego w Zagórzcu odbędzie się dn. 23 b. m. t. j. w niedzielę o g. 3-ej po poł., poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia następnego o godz. 8 ej rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych stroskani

Matka, siostry, brat i szwagier.

1895

Od Wydawnictwa.

Z powodu obchodu wielkiej rocznicy narodowej Tadeusza Kościuszki Wydawnictwo „Kurjera Zagłębia” wypuści wkrótce odpowiednie broszurki o Naczelniku Narodu na tle życia i czynów Kościuszki. Broszurki będą za ierszy około dwóch arkuszy druku z oznaczeniem najprzystępniejszej ceny. Uprasza się Sz. Komitety obchodowe w Zagłębiu o wczesne zamawianie broszurek w naszej Administracji dla ustalenia nakładu.

Potrzebne mieszkanie

od 1 października, składające się z 2 poki i kuchni z wygodami i elektrycznym oświetleniem. Oferty do „Kurjera”. 1882-3-1

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

W Łagiszy przyjmuje ABONAMENT

1885

„Kurjera Zagłębia”

pan Wincenty Strzemiński

zamieszkały przy kolejce w domu własnym.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. Władysław Hulanicki
okulista

powrócił. 1888

TEATR ZIMOWY.

TEATR ZIMOWY.

W niedzielę dnia 23 b. m. OSTATNI WYSTĘP

Stanisławy Lubicz-Sarnowskiej

znakomitej art. teatru „Rozmaitości” w Warszawie w otoczeniu własnego doborowego zespołu

1861

„KOTECZKA”

Komedja w 4 aktach Victora.

Uniwersytet Ludowy

P. M. S.

1879

w SOSNOWCU, ulica Starososnowiecka Nr. 2.

Rozpoczyna od dnia 21 września r. b. w siedzibie własnej zapisy Słuchaczów na Semestr I-szy roku szkolnego 1917/18.

Informacji udziela kancelarja kursów na miejscu codziem od g. 7 do 9 wiecz.

CHRZEŚCJAŃSKI SKLEP GALANTERYJNO - SPOŻYWCZY

— oraz —

SKŁAD NICI

JÓZEFA STRACHEWICZĄ

Został otwarty w SOSNOWCU przy ul. Warszawskiej 8.

POLECA po nader przystępnych cenach: artykuły spożywcze, owoce, wszelką galan-terję, oraz wielki wybór nici i zabawek dziecięcych.

1870

Kantor stręczenia służby domowej

został otwarty

w SOSNOWCU, ulica Warszawska Nr. 8

przy sklepie galanteryjno-spożywczym Józefa Strachewicza.

Poleca się łaskawym względem Szan Publiczności. 1869

Przedsiębiorstwo

Blacharsko-Dekarskie

Jan Gross

1138

w Sosnowcu, ul. Malachowskiego 30.

Wykonuje wszelkiego rodzaju krycia dachów. — Reperacje i smarowanie starych domów. — Dostawa wszelkich materiałów potrzebnych dla krycia dachów.

BIURO TECHNICZNE
„METEOR”
Sosnowiec, ul. Wargzawska Nr 6.

— POLECA: —

Maszyny i narzędzia rolnicze.	Motory do celów gospodarczych.
Artykuły techniczne.	Linoleum i Inlaid.
Artykuły sportowe.	Dywany i chodniki linoleumowe.
Artykuły skautowskie jako to:	Ceraty.
Plecaki, owijaki, noże, paski, garnitury.	Palta nieprzemakalne.
Menażki, kubki, świtery i t. p.	1792

Ostrzeżenie

Dnia 7-go września r. b. podczas mej nieobecności zostały mi skradzione z domu przy ulicy Rybnej № 8 wszystkie sprzęty domowe, garderoba, obuwie, dokumenty sklepowe, narzędzia i materiał do wyrobu linek, powrozów i t. p. Ostrzegam, aby nikt nie kupował ani brał w zastaw wyżej wymienionych przedmiotów, ponieważ będzie dochodził sądownie.

1891 **Stanisław Kowalski.**

Potrzebny
uczeń drukarski. Wiadomość w „Kurjerze”. 1893

Potrzebny
stolarz na stałe roboty do zakładu pogrzebowego Rączki w Sosnowcu, Kościelna 3. 1902

Osoba
inteligentna, w średnim wieku, poszukuje zajęcia do zarządu domem, opieki nad dziećmi, ub do szycia, reparacji i t. p. Wiadomość: „Kurjer”. 1900

Do sprze ania zaraz
dom z placem 60 prętowym — ogródkiem. w Sosnowcu, punkt dobry, warunki przystępne. Wiadomość: Dąbrowa, Sobieskiego 6, Morgulec

Do sprzedania
urządzenie sklepowe po cenie przystępnej ul. Sielecka Nr. 18. 1901

Sprzedam
transport dębowych bukowych beczek różnej wielkości. Sosnowiec, Stara 10. 1890-1-1

Do wynajęcia
przy rodzinie pokój frontowy z wygodami od zaraz, Staro-sosnowiecka, № 50, m. 6. 1892-1

Do sprzedania
elegancka bryczka jesionowa (skret powozowy osi oliwne). Sanki wyjazdowe, robocze, wozy, 4 koła nowe do bryczki, para nowych chomat krakowskich. Wi: domość: Wiejska 10, Frydych. 1886-5-1

Lokal po restauracji
do wynajęcia, Kollątaja Nr. 12 1884-2-1

Potrzebny
stróż. Starososnowiecka 34. 1833-3-1

Wyprzedz obuwia
roboty solidnej. Ceny przystępne. Tanio uskuteczniatniam reparacje, Józef Gawęcki, Sosnowiec, Kuźnica 8. 1874

Potrzebni zdolni slusarze
i uczniowie do terminu. Zakłady Mechaniczne J. Kruszyński, Wiejska 5. 1859-1-3

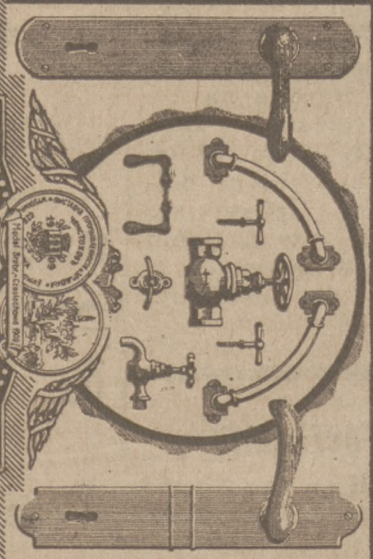
Poznaniako
znająca gruntuwie języki niemiecki i francuski udziela lekcji konserwacji. Wiadomość „Kurjer”. 1056

Poszukujemy kupna
2 maszyn do pisania
z łacinskim alfabetem
1889

Kasy ogniotrwalej.
Oferty prosimy nadsyłać do naszego biura. Wydział Q. pokój Nr 10
Magistrat miasta Sosnowca.

FABRYKA ROWERÓW
Stanisława Krzywańskiego,
BĘDZIN, Słowiańska 8,
Oddział w Dąbrowie, ul. 3-go Maja 9.
Poleca: rowery nowe i używane, wszelkie części i przybory, hurtowo i detalicznie; reperacje; przerabia i odnawia rowery najbardziej zniszczone po cenach niskich. Reperacja maszyn do szycia i gramofonów.

ZAKŁADY MECHANICZNE
J. KRUSZYŃSKI
W SOSNOWCU, ul. Wiejska 5 i Przejazd 1

Klamki z sztyldzikami
SPECJALNOŚĆ
ANTYBARKI (obrotki do okien)
PORĘCZE ochronne do drzwi i okien
sklepowych. Strubki (trączki) do pieców
Krany żelazne zlewowe.

KINO-TEATR
„Zacisze”
Wejście od ul. Dęblińskiej.

Ostatnie 3 dni!
Król Głodomorów
W roli głównej **Riccardo Sacco.**

NAD PROGRAM!
Napad na pocztę
sensacyjny dramat amerykański w 3 aktach z głośnym art.
St. Hilo
NATURA I FANTAZJA.
Szczegóły w programach. 1905

D Z I S. W niedzielę dnia 23-go września 1917 roku. D Z I S.

Teatr Ludowy
przy ulicy Kościelnej Nr. 7
pod kierunkiem
Wł. Bernatowicza.

Karpaccy Górale
sztuka w 3 ch aktach w 7-miu odsłonach ze śpiewami i tańcami J. KORZENIŃSKIEGO.
Początek przedstawienia o godzinie 6-ej wieczorem. 1898

NOWOŚĆ! Od wtorku 18 go września 1917 r. i dni następne **NOWOŚĆ!**

Kino-Daza **TAJEMNICE MOSKWY** **ANONS!** Ze zlełej serii Nordde **ANONS!**
w SOSNOWCU. **Perwszy raz w Sosnowcu!**
— vis-a-vis dworca kolejowego. — **OJCIEC TROSKA**

Nad program: Przygody kubusia || **Z Wiednia do Tryjestu**
komiczny. natura.

Teatr Zimowy **Od 20 go do 23 go września.** **Najdroższe miejsce 50 fen. Najtańsze 30 fen.**
ul. TEATRALNA Nr. 2. **Kto chce się uśmieć niech przyjdzie do teatru**
OBRAZY SAME KOMICZNE. **W dniu powszednie od godz. 6-ej, w niedzielę od 2-ej do 7 ej wieczorem. 1894**

Pod nowym zarząd.m. **Sobota 22 i Niedziela dnia 23 września.** **Wyścigi z przeszkodam.**
„Kino-Momus” **FATALNA PŁAMA** **Przygody z mlekiem** bezustanny śmiech.
Pogoni, **dramat detektywny w 3 ch oczęściach.** **CENY MIEJSC:** 1,20 fen., 85 fen., 60 fen., uczniowski 50 fen. Łoża na 4 osoby 6,50 fen., kupon do loży 1. 70 fen.
ulica Nowo Pogońska Nr. 30. **1) KOMPROMITUJĄCE LISTY, 2) NIEWINNIE POSĄDZONY 3) NA WOLNOŚĆ 4) DWUNOGI ROGACZ komiczny** **Początek przedstawień: w sobotę o godz. 7 wiecz., w niedzielę o godz. 3-ej po południu. 1837**

Nowość! **Od wtorku 18 do 24 września włącznie 1917 r.** **Nowość!**
Kino-Sfinks **Drogi, które wiedą w ciemność**
w Sosnowcu. **Sensacyjny dramat w 5 częściach z życia lekarzy, na tle palących zagadnień etycznych. W rolach głównych występują najznakomitsi artyści teatru carskiego w Berlinie ze słynnym Nilsen Christerem. 1) Przed niebezpieczną operacją. 2) Nagły wypadek. 3) Sprawa o rozwód. 4) Groźba śmierci w płomieniach. 5) W blaskach szczęścia.**

Wenecja Północy **Wesoła wdowa** **Znać pana po cholewach**
prześliznięte zdjęcie z natury. **arcyw. komed**
bardzo komiczny. 1863